

מתחפשים בטבע: הסוואה

מטרות הפעילות

- לזהות התאמות של בעלי חיים לסביבה.
- להסביר כיצד ההתאמות מסייעות לבעלי חיים להתקיים ולשרוד בסביבתם?
- להפיק מידע מתמונה.
- לארגן נתונים בטבלה.
- לעבוד בצוות.

מושגים מתוכנית הלימודים

בעלי חיים, מגוון המינים, הסוואה, התאמות, התאמות לסביבה, התאמת בעלי חיים לסביבה, התאמות במבנה גוף, התאמות בהתנהגות, טורף, נטרף, יחסי גומלין, מערכת אקולוגית, סביבת חיים.

מיומנויות

הבניית ידע, חשיבה ביקורתית, טיפול במידע, יישום ידע, פתרון בעיות וקבלת החלטות, שיתוף פעולה, שימוש בייצוגים שונים.

מה עושים?

חלק א': פעילות במליאה

1. דונו במליאה: מהי הסוואה?

מהי הסוואה של בעלי חיים?

הסוואה היא מצב שבו מבנה גופם או צבעם של בעלי חיים נראה דומה מאוד לסביבה שבה הם נמצאים: למשל, כשגופם דומה לקרקע, לגזע עץ, שיחים, ענף או עלה. לכן כשהם עומדים בלי לזוז קשה מאוד להבחין בהם. לבעלי חיים שהצליחו להסתוות היטב בסביבתם יש סיכוי טוב יותר להשיג את צורכי הקיום שלהם (מזון, מחסה וכו'), להסתתר מפני טורפים או הטרף שלהם וכך להתקיים ולשרוד בסביבתם.

2. העלו דוגמאות שונות למצבים של הסוואה.

3. צפו במצגת "מי אני?" לחצו [כאן](#) ונסו לזהות את בעלי החיים המסתתרים בסביבתם.

חלק ב': פעילות בצוותים

התחלקו לצוותים לפי הנחיית המורה.

1. דונו בשאלות בסוף המצגת.

2. בחרו חמישה בעלי חיים, וארגנו את המידע הבא בטבלה:

- שם בעל החיים: מומלץ לכתוב את השמות במצגת.
- סביבת החיים שבה נמצא בעל החיים שבחרתם.
- התאמות לסביבה
- סמנו אם זאת התאמה במבנה גוף או בהתנהגות, או שניהם.
- כתבו כיצד לדעתכם התאמה זאת עוזרת לבעל החיים לחיות ולשרוד בסביבתו?

שם בעל החיים	סביבת החיים שבה הוא נמצא	מהי ההתאמה?	סמנו את סוג ההתאמה: התאמת הגוף (מראה, צבע ומבנה) / התאמה בהתנהגות	כיצד התאמות אלו מסייעות ליצור החי לשרוד בסביבת החיים שלו?
פרפר	עצים	צבע הכנפיים והדגם שעליהן דומה לעלה שעליו הפרפר יושב	התאמת הגוף / התאמה בהתנהגות	ההתאמה מאפשרת לפרפר להסתוות. קשה להבחין בו מרחוק כי הוא דומה לעלים שעל העץ. כך קטן הסיכוי שייטרף.
			התאמת הגוף / התאמה בהתנהגות	
			התאמת הגוף / התאמה בהתנהגות	
			התאמת הגוף / התאמה בהתנהגות	
			התאמת הגוף / התאמה בהתנהגות	
			התאמת הגוף / התאמה בהתנהגות	

חלק ג': משימת הערכה

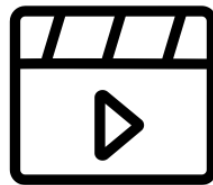
1. בחרו ארבעה בעלי חיים אחרים מהמצגת, שלא הופיעו בעבודת הצוות בחלק ב'.
ארגנו את המידע בטבלה. לדוגמה:

שם בעל החיים:	שם בעל החיים:	שם בעל החיים:	שם בעל החיים:	
				סביבת החיים שבה הוא נמצא
				התאמות לסביבה
				סוג ההתאמה: התאמת הגוף (מראה, צבע ומבנה) / התאמה בהתנהגות
				כיצד לדעתכם התאמה זו עוזרת לבעל החיים לחיות ולשרוד בסביבתו?

2. צפו בסרטון: "יצורים חיים במעמקי האוקיינוסים" (מדקה 3:10): <http://bit.ly/2Pa3ka4>

א. בסרטון מופיעים דיונונים ותמנונים. תארו את ההתאמות שלהם לסביבה.
הסבירו כיצד הם מסתווים?

ב. מדוע לדעתכם הם מסתווים?

המלצה לצפייה

סרטון נוסף בנושא התאמות: "עשים שחורים – אבולוציה בפעולה": <https://bit.ly/2MibYnj>

התמונה מהאתר: thenounproject.com